

۱۰فرهنگ ادبیات وهنر

ضمایر [اوا]

درخشش قریبیان

در «حافظ»

از نیم قرن فعالیت هنری این بازیگر تجلیل می‌شود

فرامرز قریبیان را که می‌شناسید، عمر بازیگری‌اش از سن ما جوان‌ترها و نسل‌های تازه بیشتر است و این یعنی يك عمر فعالیت مستمر در عرصه بازیگری. [۱] از ۱۳۴۷ و با فیلم «بیگانه بیا» فعالیتش را در سینمای ایران آغاز کرد و طی پنج دهه در سطح اول سینمای ایران حضور داشته است.

بازیگری که در این ۵۲ سال توانسته در میان مخاطبان برای خود جا باز کند و به چهره‌ای آشنا بدل شود.

قریبیان با حضور مستمر ۵۲ ساله در سطح اول سینمای ایران که گاهی در فراز بوده و گاهی در نشیب از چهره‌ها و یکی از ستون‌ها و وزنه‌های این سینماست. او تاکنون سه‌بار در سال‌های ۱۳۶۶، ۱۳۷۱ و ۱۳۷۸ برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول مرد جشنواره فیلم فجر شده و می‌توان گفت سیمرغی که برای بازی درخشانش در نقش دکتر هادی بارانی در فیلم مرد بارانی گرفت، در ذهن همه پرنگ‌تر است. «خاک»، «گوزن‌ها»، «سفیر»، «کانی مانگا»، «رد پای گرگ»، «رقص در غبار»، «شهر زیبا»، «گناه‌کاران» و «خروج» تعدادی از نقش‌های ماندگار قریبیان طی سال‌های فعالیتش هستند، بازیگری که البته در نشست خبری آخرین فیلمی که از او دیده‌ایم یعنی «خروج» حاتم‌کیا اعلام کرد دیگر بازی نخواهد کرد و از این عرصه خداحافظی می‌کند، اما یکی دو هفته پیش گفت اگر مسعود کیمیایی به او نقشی را پیشنهاد دهد، آن را می‌پذیرد. طبیعی هم هست، این دو نفر یکی از بهترین همکاری‌هایشان را در «گوزن‌ها» با هم داشته‌اند.

روز گذشته خبر رسید که قرار است در بیستمین جشن «حافظ» جایزه يك عمر فعالیت هنری به قریبیان اهدا و از او قدرانی می‌شود. جشن حافظ را زنده‌یاد علی معلم، منتقد و فعال سینمایی کشورمان راه‌اندازی کرده بود و حالا چند سالی است در غیابش هم با پیگیری جدی خانواده و همکارانش برگزار می‌شود. این جشن به عنوان تنها جشن خصوصی حوزه سینما و تلویزیون ایران، امسال مانند بقیه رویدادهای تحت‌تأثیر شیوع کرونا قرار گرفته و به شکل آنلاین برگزار می‌شود. قریبیان تاکنون موضع‌گیری درباره دریافت این جایزه نداشته است، اما جایزه جشن حافظ اصولاً به‌علت مستقل بودنش مورد علاقه و توجه اهالی سینما و تلوزیون است. [۲]

«بوتاکس» در حال پخش جهانی

«بوتاکس» اولین فیلم بلند کاوه مظاهری است که پخش بین‌المللی آن به‌تازگی آغاز شده است. بخش‌هایی از این فیلم که ساخت آن سال گذشته به اتمام رسید، در آلمان فیلمبرداری شده است. سوسن پرور، مهدخت مولایی، سروش سعیدی، محسن کیانی و مرتضی خانجانی از بازیگران فیلم بوتاکس هستند. فیلم بوتاکس تولید مشترک ایران و کاناداست. / جام‌جم‌دیلی

نگاهی انداخته‌ایم به فهرست منتشر شده از سوی سازمان سینمایی درباره مالکیت تولیدات سینمای ایران در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی

شفافیت نیم‌بند

امیدرحمانی فرهنگ وهنر
سازمان سینمایی در این چندوقت اخیر به‌ویژه با روی کارآمدن حسین انتظامی، شعار و سیاست شفافیت و شفاف‌سازی را دنبال کرد که فی‌نفسه خیلی هم خوب و امیدوارکننده است. آن هم در شرایطی که سینما هم مثل برخی دیگر از عرصه‌های کشور از شفافیت‌گریزان بود و این پنهانکاری در بعضی زمینه‌ها همچنان ادامه دارد. بحث ورود سرمایه‌های مشکوک و پول‌های کثیف که در این دو سه سال اخیر در سینما شدت گرفته و خیلی‌ها را نگران کرده و معادلات اقتصادی سینمای ایران را نیز به هم ریخته، ضرورت شفاف‌سازی مالی در تولید و فیلم‌سازی را بیشتر کرد. انتشار گواهی مالکیت فیلم‌های سینمایی و این‌که کدام اشخاص حقیقی و حقوقی، پشت سرمایه‌گذاری فیلم‌ها قرار دارند

فیلم‌های نه‌چندان مهم و سرشناس در میان آنها وجود دارد که آگاهی از گواهی مالکیت آنها شاید دیگر برای خود مالکان نیز جالب توجه نباشد! یکی از عجایب فهرست، حضور فیلم‌گاو ساخته داریوش مهرجویی محصول سال ۴۸ است که معلوم نیست با چه محاسبه و استدلالی در این فهرست آمده است.

نکته دیگر این‌که خب، فیلم‌های دولتی که تکلیف‌شان مشخص است و معمولاً هم طی این سال‌ها بدون پنهانکاری، اعلام کرده‌اند که سهامدار و سرمایه‌گذارشان کدام نهاد و سازمان است. به عنوان نمونه در سال‌های اخیر، اهالی سینما و حتی حالا تماشاگران می‌دانند که سازمان هنری رسانه‌ای اوج، چه آثاری تولید می‌کند و فیلم‌های این مجموعه چه محتوا و ساختاری دارند. اما یکی از کاربردها و دستاوردهای این فهرست علی‌القاعده باید این باشد که درباره آن سینماگرانی شفافیت‌سازی کند که مدعی فعالیت در زمینه سینمای مستقل هستند و هرگونه اتصال و وابستگی به دولت را در همه این سال‌ها انکار می‌کنند و احتمالاً عارشان می‌آید که دولت در بخش تولید و سرمایه‌گذاری کمک حال فیلم‌شان باشد. گرچه این فهرست تا حدودی این روشنگری را انجام داده و به شکل آشکاری معلوم شده که موسساتی چون پویافilm (محمدحسین فرح‌بخش و عبدا... علیخانی)، هدایت فیلم (مرتضی شایسته)، سیدجمال ساداتیان و

چند نمونه از فیلم‌های مستقل–دولتی

محسن عبدالوهاب ۱۵ درصد، علی اصغر یعقوبی ۱۵ درصد
بیدارشوارزو، کیانوش عیاری • بنیاد سینمایی فارابی
پارتی • هدایت فیلم • هدایت فیلم • تسهیلات فارابی ۲۵ میلیون تومان
پرسه درمه • جواد نوروزبیگی • مرکز گسترش سینمای مستندو تجربی ۵۲ درصد، جواد نوروزبیگی ۴۸ درصد
پسر مریم • فرشته طائرپور • فرشته طائرپور ۶۸ درصد، فارابی ۲۰ درصد، حمید جبلی ۱۲ درصد
چهارشنبه سوری • سیدجمال ساداتیان (بشر) فیلم) • سیدجمال ساداتیان • تسهیلات فارابی ۴۰ میلیون تومان
خاک آشنا • بهمن فرمان آرا • گروه صنعتی اقتصاد نوین ۵۰ درصد، فضل ا... یوسف‌پور ۴۵ درصد، فرمان آرا ۵ درصد • تسهیلات فارابی ۳۰ میلیون تومان
زمستان است • محمدمهدی دادگو • محمدمهدی دادگو ۳۳ درصد، رفیع پیتز ۳۳ درصد، حوزه هنری ۳۳ / ۳۳ درصد / تسهیلات فارابی ۵۰میلیون تومان
قصه‌بربرین • رضا میرکریمی • محمدصادق میرکریمی ۷۵ درصد، فارابی ۲۵ درصد
نفس عقیق • امیر سماواتی • موسسه به نگر (سیداحمد موسی‌زاده) ۵۰ درصد، امیر سماواتی ۴۰ درصد، پرویز شهبازی ۱۰ درصد / تسهیلات فارابی ۳۷ میلیون و پانصدهزار تومان
تنها دوبار زندگی می‌کنیم • بهروز هاشمیان • سیدامیر سیدزاده ۶۰درصد، مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی ۴۰ درصد
مردی بدون سایه • علیرضا رئیسیان • علی سرتیپی ۳۵ درصد، فارابی ۳۰درصد، علیرضا رئیسیان ۳۰ درصد، لایلا حاتمى ۳درصد، علی مصفا ۲درصد

کسادى کرونا به دنیای حراج رسيد

حراجی مشهور ساتیبز اعلام کرد آمار فروش این حراجی در سال جاری نسبت به همین بازه زمانی در سال ۲۰۱۹ با کاهش مواجه شده است. مسوولان حراجی «ساتیبز» روز گذشته با انتشار گزارش سالانه این حراجی اعلام کردند فروش کلی سالانه این حراجی تا این ماه حدود ۲/۵ میلیارد دلار بوده که این آمار ۳ / ۲۵ درصد نسبت به همین بازه زمانی در سال ۲۰۱۹ کاهش داشته است. فروش کلی ساتیبز در همین بازه زمانی سال ۲۰۱۹، ۳ / ۳۰ میلیارد دلار اعلام شده بود. / ایسنا

سینماگران دیگری از این دست، چطور در این سال‌ها به معنای واقعی کلمه بطور مستقل و بدون سهامداری و سرمایه‌گذاری دولتی و فارابی، فیلم ساخته‌اند، اما جای خالی بعضی از فیلمسازان و سینماگران در این فهرست به شکل عجیبی، غریب به نظر می‌رسد؛ به‌ویژه فیلمسازانی که در سال‌های اخیر فیلم‌هایی بحث‌انگیز ساخته‌اند و سر از جشنواره‌های ریز و درشت جهانی درآورده‌اند و محتوا و فضای فیلم‌هایشان هم سمت و سویی با نگاه رسمی نداشته است. یکی از انتظارات اصلی این بوده و هست که گواهی مالکیت چنین فیلم‌ها و فیلمسازانی بطور شفاف، رسانه‌ای شود و مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. وگرنه در این فهرست، چندان به فیلم مهم و بحث‌انگیزی برخوردیم که اطلاع از گواهی مالکیتش و برخورداری‌اش از مشارکت دولتی و بنیاد سینمایی فارابی، باعث شگفتی شود.

چرا هیچ فیلمی از عبدالرضا کاهانی در این فهرست نیست؟ چرا جعفر پناهی و محمد رسول‌اف نامشان در این فهرست نیستند؟ همچنین خبری از فیلم‌های سال‌های اخیر اصغر فرهادی نیست. از مصطفی کیایی تنها فیلم اولش در فهرست وجود دارد. شهرام مکرری در این فهرست نیست، محمدمهدی عسگرپور چرا در این فهرست غایب است؟ اینها تنها مثال‌هایی در این زمینه است و فقط به عنوان نمونه به کم و کاستی‌ها و نقص این

یرف‌روی کاج‌ها، سیدجمال ساداتیان • سیدجمال ساداتیان
پارک‌وی • سیدغلامرضا موسوی • موسوی ۴۹ / ۶۵ درصد، رضا درمیشیان ۳۰ / ۳۵ درصد، حسن دادخواه ۳۰درصد
بمب داستان عاشقانه • پیمان معادی و احسان رسول‌اف • معادی ۷۵ درصد، رسول‌اف ۲۵ درصد
پوی کافور عطریاس • هدایت فیلم • هدایت فیلم
بی‌پولی • هدایت فیلم • هدایت فیلم
بی‌حساب • سعید ملکان • حمید فرخ نژاد ۵۰ درصد، سعید ملکان ۵۰درصد
بی‌حسی موضعی • حبیب رضایی • محمدصادق رنجکشان
بی‌وزنی • مرتضی شایسته • مهدی فردقادی ۴۱ درصد، علی صفایی ۴۰ درصد، مرتضی شایسته ۱۵ درصد، علیرضا علویان ۴ درصد
بی‌وقا • بداد... شهیدی • بداد... شهیدی
بیتابی بیتا • مهرداد فرید • مهرداد فرید ۶۰ درصد، حسین رضوانی ۳۰ درصد، نوید صاوری ۱۰درصد
بیقرار • شکوفافilm • جعفر آقابابائیان
پاتوقکش من نکن • محمد حسین فرح‌بخش • موسسه سینمایی پویااصرفilm
پاتال و آرزوهای کوچک • وحید نیکخواه آزاد • فرشته طائرپور
پاتک • حسن کفاش عراقی • جعفر آقابابائیان
پادزهر • بهرام کاظمی، حسن پویا، مجتبی هودی •

منصورمزیانی

۳۵درصد، فرید موسوی ۳۰ درصد
پاستاریونی • پاکباخته • عصرفیلم
پاییزان • رس
پریروز، ج • محمد قزل‌اب
پرده آخر • ۷۵درصد، دادگو آقابابائیان
پرواز را به • آقابابائیان
پرویز • سه
برزگر ۵۰درصد
پری • داریون
پس کوچه • موسسه سینما
پسرکشی • یاری
ماهمه‌یاه • **دستمزد** • فرح‌بخش [۳]

شنیدنی

«تاریخ بیهقی» صوتی شد

کتاب گویای «تاریخ بیهقی» اثر ابوالفضل بیهقی به روایت احسان چرکی منتشر شد. دی وی دی کتاب گویای این اثر که شامل ۳۴ ساعت خوانش این متن فارسی است با قیمت ۹۴ هزار تومان در انتشارات کتاب نیستان در دسترس مخاطبان قرار گرفته است. انتشارات کتاب نیستان در راستای تولید آثار صوتی برای مخاطبان خود کتاب صوتی متن منثور باقی‌مانده از تاریخ بیهقی را با صدای احسان چرکی تولید کرده است. / جام‌جم‌دیلی

فیلم [یادداشت]

رستاخیز را در محرم اکران کنید

روزی که فیلم رستاخیز را در سالن رسانه‌های سی و دومین جشنواره فیلم فجر می‌دیدم، فکرش را هم نمی‌کردم به مشکل اکران برخورد، البته نقدهایی به رستاخیز درویش وارد است اما نه آنقدر که پس از گذشت این سال‌ها هنوز بر سر اکرانش بگو مگو کنیم.

علی‌الظاهر رستاخیز دچار سوءتفاهم‌ها، برخوردهای سلیقه‌ای و تفاسیر و تأویل‌های برخی خواص و بزرگان یا بازی‌های سیاسی و جنجال‌های معمول رسانه‌ای و دست‌آخر هم دستور عدم اکران عمومی این فیلم تا اطلاع ثانوی صادر شد.

این در حالی است که رستاخیز تمام مراحل کارشناسی مذهبی و فنی را گذرانده بود و حتی در بین شرکا و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی این فیلم گران و

پرهزینه، علاوه بر موسسه فارابی از مشارکت و سرمایه‌گذاری قابل توجه دفتر

یکی از مراجع معظم تقلید نیز نام برده می‌شود، حالا اما پس از گذشت هفت سال هنوز تکلیف این فیلم مشخص نیست.

آیا هنوز پای یک سوءتفاهم و اختلاف نظر در میان است؟

بعد این ماجراها، احمدرضا درویش از فارابی شکایت می‌کند و مرجع قضایی هم به نفع آقای کارگردان رای می‌دهد و حدود ۱۳ میلیارد تومان پول بیت‌المال به ایشان داده می‌شود، اما هنوز بلاتکلیف می‌ماند.

حالا اما با حال و روز خراب اکران این روزها و نبود فیلمی درخور برای اکران مناسبتی در ایام محرم پیش‌رو، آیا وقت آن نرسیده تا مدیر تصمیم‌ساز پدramزیده‌ای پیدا شود و کار را برای اکران آنلاین رستاخیز در محرم کرونا زده ۹۹ یکسره کند؟

حالا که قرار است بعد صدها سال شیعیان و دلدادگان حسینی عمده

عدداول بازنشر «اطاق آبی»

کتاب «اطاق آبی» نوشته سهراب سپهری به‌تازگی توسط انتشارات سروش به چاپ چهارهم رسیده است. این‌کتاب آخرین نوشته سهراب سپهری (۱۳۰۷-۱۳۵۹)، شاعر نورپرداز و نقاش ایرانی است که چند سال پس از مرگ او منتشر شد. این کتاب که در واپسین سال‌های زندگی سپهری نوشته شده، دارای سه بخش مستقل اطاق آبی، معلم نقاشی ما و گفت‌وگو با استاد است که سه برهه کودکی، جوانی و میانسالی او را شامل می‌شود. / جام‌جم‌دیلی

عدد دوم

دبیر جشنواره موسیقی نواحی، حکم گرفت

طی حکمی احمد صدری از سوی سیدمجتبی حسینی، معاون امور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیر سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران شد. در متن حکم او اظهار امیدواری شده با بهره‌مندی از تجارب دوره‌های گذشته و پیش‌بینی شرایط جاری کشور به واسطه شیوع ویروس کرونا، جشنواره‌ای سلامت و برخوردار از شاخصه های هنری مورد قبول برگزار شود. / جام‌جم‌دیلی

ارادتشان به سید و سالار شهیدان را در تنگنای محدودیت‌ها و ضوابط و دستورالعمل‌های سخت بهداشتی در حسینیّه‌ها و تکاپا و روضه‌های مجازی و تلویزیونی برپا و ابراز کنند، شاید امکان اکران آنلاین و بین‌المللی مسلمین و خاصه شیعیان فیلم رستاخیز بتواند به‌عنوان اثر هنری– فرهنگی فاخر سینمای ایران بر غنای بیشتر محتوای مجازی این محرم خاص بیفزاید.

ای‌کاش رئیس محترم سازمان سینمایی به تدبیر از این مناسبت و فرصت ویژه بهره ببرند و طی روزهای باقیمانده، تکلیف رستاخیز را با یک تصمیم و هماهنگی خاص، مشخص و روشن کنند.

فیلمی که البته و قبلاً بهای بلیت و اکرانش هم پرداخته شده است. باشد که هم کمی از حقوق فرهنگی و معنوی مخاطب و خلق!... ادا شود و هم بخشی از خسران و ضرر مادی بیت‌المال مسلمین جبران، ان‌شا...، شاید این آخرین فرصت برای رستاخیز ایرانی باشد. [۴]

